Skandinaviens Stjerne.

Organ for de Sidste-Dages Hellige.

Sandheden, Kundskaben, Dyden og Troen ere forenede.

Nr. 10. Den 15de Februar 1886. 35te Aargang.

Det Sidste-Dages Værks Storhed.

En af de største Mærkværdigheder ved det Sidste-Dages Værk er den iøjnefaldende Ringhed og Mangel paa Pomp, hvormed det blev paabegyndt. Profeten Joseph Smith var formedelst hans Ungdom anset for ringe til at værdiges Anseelse, og ikke alene formedelst hans Ungdom, hans fattige Stand og Mangel paa Kundskab, men der var intet mærkeligt ved Egnen eller i den sociale Stilling, hvori han blev født, som kunde betegne hans mærkværdige Karakter eller henpege til hans høje Kald.

Ligeledes Mormons Bog, skjønt dette Aarhundredes mest særegne og mærkværdigste Frembringelse, havde en meget simpel og beskeden Fremkomst. Den blev ikke funden i en gammel berømt Ruin, ej heller fandtes den som Belønning for Oldgranskerens utrættelige Søgen, og derved værdigede sig den Opmærksomhed, der bliver skjænket en Pilespids eller Stykker af gammelt Pottemagerarbejde. Den blev funden paa Toppen af en meget almindelig Høj i en vel bekjendt Egn og bragt for Lyset paa en meget almindelig Maade af en ubekjendt Almuesdreng.

Men Storheden af Udfaldet er ikke altid afhængig af en stor eller lovende Begyndelse. En lille Kilde frembryder paa et øde Sted — den rislende Bæk bliver til en Strøm; Smaabuske modtage Vædske derfra og blive til Træer, og saaledes fra en lille Begyndelse, mægtige Træer og Skove, med et Tusinde andre Forandringer, er Resultatet.

Folket, som levede i den lille Landsby Nazareth, havde ingen Ide om, at Himmelens Fyrste, Verdens Frelser, levede i deres Midte; ej heller saa Palmyras Indbyggere i Joseph Smith, en fattig Landmands Søn, en af de største Profeter, som nogensinde har levet paa Jorden.

Man gjør menneskelig Ære og Bedrifter til Maalestok for Storhed, men de evige Verdners store Dommer vil dømme forskjellig. Naar han udsender en Fyrste, er hans Værd og Magt ikke afmaalt efter verdslig Gunst eller Udmærkelse. Skjønt Joseph Smith var tilsyneladende ringe og blev forskudt og anset for simpel til at tages i Betragtning af de Store og Lærde, modtog han dog større Ære fra Himmelen end nogen anden Mand, naar vi undtage Frelseren.

I den tidlige Alder af femten Aar følte han stor Bekymring for sin aande-

lige Velfærd. I sin store Attraa efter at finde den rette Vej til Frelse, anraabte han Herren for Visdom. Skjønt dette var den første Gang i hans Liv, at han gjorde dette Forsøg, blev hans Bøn dog øjeblikkelig hørt. Han gik ikke til Skriftestolen, ej heller bøjede han Knæ for Kristendommens gamle Altere; men han knælede i Herrens eget ubesmittede Tempel — den stille, tause Lund. Han nærmede sig ikke Herren i Nærværelse af Præster iklædte lange Kjortler, ej heller søgte han Hjælp ved Andres Forbønner, men gik ydmyg og tillidsfuld og opsendte sin oprigtige Bøn til Himmelens Gud, og han fandt, lig Jakob i fordums Dage, at Himmelens Port ikke var indenfor skumle Klostermure, men i Guds frie, aabne Natur. Thi se! Himlene saa Ynglingen og hørte hans Bøn, og den blev besvaret, ikke af en usynlig Aand, ej heller ved en Røst eller ved en Engel, men Faderen og Sønnen forlod deres herlige Boliger og viste sig personligen for ham.

Hvad Yngling er denne, som bringer den Højeste ned fra Himmelen? Hvem er denne Person, som Faderen selv nedlader sig til at tale med?

Josephs Hensigt med at adspørge Herren var, hvilken af Sekterne var den rette, at han kunde vide, hvilken han skulde slutte sig til. Det Væsen, som talte til ham, sagde: „Foren dig ikke med nogen af dem; thi deres Lærdomme ere en Afskyelighed for mit Aasyn. De holde sig nær til mig med deres Læber, men deres Hjærter ere langt fra mig."

Visselig, der maa være noget forkert imellem Himmelen og de religiøse Sekters Overhoveder til at foraarsage en saadan Forskjel! Var ikke den ærværdige romerske Kirkes Pave berettiget til nogen Anerkjendelse? Hvorfor vare de protestantiske Kirkers Overhoveder behandlede med saadan Ringeagt? Ikke en Eneste af de mange nidkjære og respektable Sekter modtage Aabenbaring.

Der er noget meget ildevarslende i Herrens Forkastelse af Jordens kirkelige Magter, og den store Ære og Hæder, bevist den lidet bekjendte Dreng af Palmyra. Disse Kjendsgjerninger give En den Ide, at ikke megen Sympathi eller venskabelige Forhold eksistere imellem Himmelen og disse jordiske, religiøse Systemer, og at de, som søge Adgang til Himmelen, som Medlemmer af disse Samfund, ville møde en kold Modtagelse.

Men, endskjønt Joseph Smith var en Himmelens Yndling og var storligen beæret ved disse himmelske Besøg, havde denne Aabenbarelse af Faderen og Sønnen dog en meget dybere Betydning og Hensigt end den blotte Ære til et enkelt Individ.

Hensigten var at oprette Tidernes Fyldes store Husholdning; at paabegynde et Værk, i hvilket Alle i Himlen, og Alle paa Jorden skulle deltage. Ingen Uddeling eller Begivenhed har fundet Sted, som kan maale sig med denne i Storhed og Vigtighed. Det danner en ny Tidsalder i Verdenshistorien, og den vil paavirke enhver af Adams Sønner og Døttre, baade levende og døde. Det var derfor ganske i sin Orden, at ved Begyndelsen af denne store og vigtige Tid, Himmelens højeste Magt skulde vise sig og ved deres Tilstedeværelse og Autoritet indvie det nye Værk.

Den store og særegne Ære, der blev bevist Joseph Smith, var, at han blev valgt til at være den første Arbejder i denne ny og herlige Uddeling. En anden Johannes den Døber for at berede Vejen for den herliggjorte Messiæ anden Komme. Den første profetiske Røst, som med Inspiration taler ud af Mørket, og bryder Himmelens lange Taushed og

gjennemtrænger det frygtelige Slør, som for Aarhundreder af Frafald og aandeligt Mørke har indhyllet Jorden.

Saaledes havde dette store Værk, lig alle forrige Uddelinger, en meget ringe Begyndelse, og det er vanskeligt at se, hvorledes en anden Person kunde have udført det Arbejde, som Joseph udførte. Selv han, som var saa fri for Fordomme og den Partiskhed, som verdslig Stilling og Rigdom giver, kunde i Begyndelsen kun vanskeligt forstaa Storheden og Vigtigheden af dette store Hverv, der var ham anbetroet.

Det var kun efter, at han i en Række af Aar havde erholdt mange Lærdomme af hellige Engle, at han fattede tilfulde Klarheden af det ny Daggry og den guddommelige Lyd af de „glade Tidender". Men med det herlige Privilegium at skue Faderen og Sønnen; at høre Evangeliets Principer forklaret af Engle; at faa sine Synder tilgivne og modtage den Hellig Aand; at have det hellige Præstedømme beseglet paa sig af Kristi Apostle Peter, Jakob og Johannes, hans Sind blev oplyst med himmelsk Kundskab, og hans hele Sjæl blev fyldt med Iver og guddommelig Nidkjærhed, hvilket udslukkedes alene ved Udgydelsen af hans Blod.

Men som det Store og Ophøjede i Stjernehimmelen ikke kan fattes ved at fæste Blikket paa en enkelt Stjerne, men ved at betragte den udstrakte Hvælving som et Hele, saaledes forener ej heller Storheden og Vigtigheden af det Sidste-Dages Værk sig paa en Person, men i de store Forsamlinger af himmelske og jordiske Væsener og Interesser sammenføjede.

Evangeliet bliver forkyndt ved guddommelig Fuldmagt. De Hellige blive samlede, de fly fra Babylon og det Sidste-Dages Zion, og hellige Templer blive opbyggede til den Højestes Navn. Børnenes Hjærter vende sig til Fædrene søgende efter deres Velfærd, og Fædrenes Hjærter vendes til Børnene, idet de vide, at fuldkommen Frelse kan ikke opnaas uden dem.

Overtro og falske Lærdomme smelte for Sandhedens Straaler, og Verdens Regjeringer ville opløses og blive tilintetgjorte.

Aanden og Hensigten af dette mægtige Værk er ikke at skabe Skræk eller Uro, men at trøste og læge. Dets Mission er ikke at nedbryde, men at opbygge.

Medens fordærvede Nationer og Samfund opløses formedelst deres egen Raaddenhed, er det Hensigten med det Sidste-Dages Værk at frelse og bevare alt, som er godt og ret, og indføre dette i nye Regjeringer, hvori Retfærdighed hersker.

De Fattige og Ydmyge ville blive befriede fra Fattigdom og Trældom. Kundskab og Visdom vil straale fra Lærdommes og Videnskabers Kilder; thi Himmelens Engle og Mænd inspirerede af de evige Verdeners Visdom ville lære Filosofi og Videnskab, som ikke vil bedrage eller lede Nogen paa Afveje. Sociale og religiøse Magter ville forenes i et guddommeligt Theokrati, hvilket vil virke ved inspirerede Principer og Præstedømmets Magt, og bringe jordiske Affærer i Harmoni med Himmelens Love.

Den Troens Gave, som kan fatte disse herlige Sandheder, er uskatterlig, og de, som ikke besidde den skulde søge at erholde den, selv om de skulde nødes til at „sælge alt de eje" for at blive i Stand til at kjøbe den.

Mill. Star.

David Whitmer.

En speciel Korrespondent fra Chikago Tribune skriver fra Richmond, Missouri, og fortæller en lang Samtale med David Whitmer, den Sidstlevende af de tre Vidner til Mormons Bog. Det følgende Uddrag fra Brevet vil uden Tvivl blive læst med Interesse af vore Læsere.

„David Whitmer, en af Mormonkirkens Grundlæggere, og som har været en Beboer af denne interessante Landsby for næsten et halvt Aarhundrede, ligger for Døden. Hans Børn, Børnebørn og og Børnebørns Børn ere samlede tilsammen i den døende Patriarks Hjem, og ved Siden af hans Dødsleje staar hans hengivne Hustru, som for over fyrretyve Aar siden forenede sit Liv og Fremtid med hans. Da jeg ankom dertil i Dag, og blev bedt ind i Sovekammeret, hvor Fader Whitmer rolig ventede Dødens Komme, oplyste et Smil den gamle Mands Aasyn, og han rejste sig halvt op i Sengen og trykkede svagt min Haand, hvorpaa han tilsyneladende overanstrængt faldt tilbage i Puderne. Da han hørte mit Ærinde, og at jeg var rejst fra Chikago for at gjøre hans Bekjendtskab og nedskrive en historisk Beretning om ham, som havde spillet en saa fremragende Rolle i at oversætte Mormonbibelen og prædike for Mormonkirken, blev mit Ønske mødt med Beredvillighed. Frygtende imidlertid for, at det vilde anstrænge ham for meget, blev et af Familiens Medlemmer bedt om at give Beretningen i Fader Whitmers Nærværelse, hvilken Oldingen fulgte nøje og gjorde mange Rettelser og Tillæg.

Medens han var i den spæde Alder, flyttede hans Fader, som havde været Soldat i Frihedskrigen, tilligemed sin Familie til den vestlige Del af New York Stat, og bosatte sig paa en Landejendom i Ontario County, nær Watkins Glen. Faderen, som var en flittig og gudfrygtig Mand, bekjendte sig til den presbyterianske Tro, og opdrog sine Børn under streng sekterisk Disciplin. Foruden en Datter, som ægtede Oliver Cowdery, Landsbyens Skolelærer, var der fire Sønner, Jacob, John, David og Christian, som hjalp deres Fader med Landarbejdet, indtil de vare voksne. Tidlig i Juni 1829, Oliver tilfældigvis hørte, at en ung Mand ved Navn Joseph Smith havde fundet en værdifuld Skat i den nordlige Del af Countyet, og han fortalte dette til David. De bestemte sig paa at undersøge Rygtet, og Cowdery rejste til Smiths Hjem i den Hensigt. Paa Vejen dertil fandt han Folket i stort Oprør over Rygtet om denne Skat, og hørte flere Personer true med at ville dræbe Smith, undtagen han delte sin fundne Rigdom med dem. Da Cowdery spurgte dem om, hvorledes de vidste, at en saadan Skat var bleven funden, svarede flere af dem, at de havde set Stedet, hvor den var funden. Cowdery blev overbevist om, at der var mere i Rygtet, end han havde først troet, og fortsatte sin Rejse til Smith, som opholdt sig for Tiden hos sin Fader paa dennes Landejendom nær ved Manchester.

Han fandt først Smith tilbageholden og taus, men opnaaede tilsidst at faa Pladerne at se, og var meget paavirket ved Synet af dem. Ja, hans Forundring var saa stor, at han straks skrev til David at komme saa hurtig, det var ham muligt, hvilket denne gjorde, og Synet af Pladerne gjorde et lige saa dybt Indtryk paa ham.

Skatten bestod i en Del gyldne Plader, omtrent otte Tommer lange, syv Tommer brede og omtrent saa tykke som almindeligt Blik, og vare holdte tilsammen, lig en Bog, med tre Guldringe. En stor Del af Bogen var forseglet, men paa de løse Blade vare indgravede Hieroglypher betegnende et Sprog, som var paa den Tid ukjendt af nogen af ovennævte Personer. Tilligemed Tavlerne var der et Par Briller, indfattede i Sølv.

Hr. Whitmer beskrev derpaa Smiths Beretning om Synet, i hvilket Pladernes Gjemmested blev aabenbaret, tilligemed Nephiternes Historie, Moronis Arbejde og Smiths Fund af Tavlerne, med hvilket enhver er bekjendt.

Whitmer og Cowdery vare meget paavirkede af denne besynderlige Beretning, og gik med Smith til Bakken, hvor de saa Stenkassen, i hvilken Moroni i Begyndelsen af det femte Aarhundrede havde gjemt sine Fædres Historie. Smith sagde ligeledes, at det var befalet ham straks at begynde Oversættelsen i tre Vidners Nærværelse. Ifølge denne Befaling gik Smith, Cowdery og Whitmer til Sidstnævntes Hus, ledsaget af Smiths Hustru, og bringende med sig de værdifulde Plader og Briller. Den ældre Whitmers Hus var en meget almindelig og simpelt indrettet Bygning, men det var det sikkreste for Udførelsen af det hellige Arbejde betroet dem, formedelst de Trusler, der vare rettede imod ham af hans rovgjærrige Naboer. For at Arbejdet kunde foregaa i Enrum, blev et Tæppe hængt tværs over Værelset, og bag dette sadde de, saa at om Fremmede tilfældigvis skulde komme, kunde de ikke se Pladerne. Dette, sagde Hr. Whitmer, var al den Brug, som blev gjort af Tæppet, og det var ikke for at skjule Pladerne eller Oversætteren for Skriverne. Smith, sagde han, var til ingen Tid skjult for sine Medarbejdere, og Oversættelsen blev udført i Nærværelsen af ikke alene de ovennævnte Personer, men af hele Whitmers Familie og flere af Smiths Slægtninge foruden.

Arbejdet med at oversætte Pladerne varede omtrent otte Maaneder. Smith oversatte, og Oliver Cowdery, Smiths Hustru og Christian Whitmer, Davids Broder, vare Skrivere, og det originale Manuskript er i deres Haandskrift. Hver Gang, førend de begyndte Arbejdet, nedknælede Alle og nedbad Herrens Velsignelse over deres Foretagende. Derpaa satte Smith sig ved den ene Side af Bordet og en af Skriverne ved den modsatte Side, og naar denne blev træt, indtog en anden hans Plads, og Oversættelsen begyndte. Tegnene viste sig i Rækkefølge til Seeren, og lige under dem, sete igjennem Brillerne, saas Oversættelsen paa Engelsk. Undertiden blev et Tegn oversat ved et eneste Ord, men oftest ved en hel Sætning. Smith, som var ulærd, var ofte nødt til at stave Ordene, som de viste sig for ham, og kjendte ej heller den rigtige Udtale, og Hr. Whitmer erindrede, at Smith den Gang ikke vidste, at Jerusalem var omgivet af Volde. Cowdery imidlertid, som var Skolelærer, var til stor Hjælp i at udtale vanskelige Ord og give dem deres rette Mening.

Siden vi skrev Ovenstaaende har vi hørt fra paalidelige Kilder, at David Whitmer er i Bedring og kan maaske leve endnu i flere Aar. Flere amerikanske Blade gik saa vidt, at de beskrev hans Død, og det maa have været interessant for den gamle Mand at læse i Aviserne om sin egen Død og Begravelse.

Religionsforfolgelse før og nu.

Vi finde det følgende udmærkede Brev af en New-York Korrespondent i Eastern Argus, udgivet i Portland i Staten Maine. Skriveren fortjener Ære for den Maade, hvorpaa han behandler Æmnet, og ligeledes Redaktøren for sin Frisindethed i at publicere saa dygtigt et Forsvar for et upopulært Folk.

Brevet lyder saaledes:

„I tidligere Tider kunde man finde Bibelen og Fox' Bog om Martyrerne i næsten ethvert Hus i Ny-England, og ofte udgjorde disse to populære Bøger hele Familiebiblioteket. En stor Del af Ungdommen kjende i vor Tid Bibelen mest af Omtale, og de have aldrig hørt om Bogen, der indeholder en Beretning om Martyrernes Lidelser og Død.

De gamle Jøder vare meget religiøse, og da visse Mænd iblandt dem stiftede en ny, og som Jøderne troede, en falsk og farlig Religion kaldet Kristendommen, tænkte Jøderne, at de vare meget slette Mænd, de ræsonnerede med disse nye Kristne og formanede dem til at forlade saadanne syndige Veje, og da de fandt, at deres Ord ikke havde nogen Virkning, straffede de disse Kristne med Fængsel og i mange Tilfælde selv med Døden, og de tænkte ved at gøre dette, udførte de Herrens Villie.

Aarhundreder henrandt, og Kristendommen blev Statsreligionen i Europa, og i Tidens Løb stiftede visse Mænd en ny Religion kaldet Protestantisme. Og de Kristne troede, disse Mænd vare slette Mennesker, som ledte Folket paa Afveje, og de ræsonnerede med disse Protestanter og formanede dem til at forlade saadanne syndige Veje, og naar de fandt, at deres Ord ikke havde nogen Virkning, straffede de Protestanterne med Fængsel, og i mange Tilfælde selv med Døden, og disse Kristne tænkte, at ved at gjøre dette udførte de Guds Villie. De katholske Kristne behandlede Protestanterne akkurat som Jøderne havde behandlet dem et Tusinde Aar forud og for samme Aarsag. De Mænd, som lede saaledes formedelst deres religiøse Overbevisninger, bleve kaldte Martyrer. I Tidens Løb en Mand ved Navn John Fox samlede sammen alle disse gyselige Beretninger om disse Forfølgelser, og denne Bog blev kaldt Fox's Bog om Martyrer.

Vi læse i denne Bog om en Mand ved Navn Smith, som da han blev ført frem for Dommeren for den Forbrydelse, at han troede paa en ny Religion, holdt følgende korte og kraftige Tale, hvilken vil finde Gjenlyd i ethvert frihedselskende Hjerte:

„Jeg er bleven anklaget, fordi jeg har praktiseret min Religion, og denne fornægter jeg ikke under nogen Omstændigheder. Jeg har derfor ingen Løfter at give, og er beredt paa at modtage hvad som helst Straf, Dommeren maa finde for godt at fastsætte. Jeg kan ikke under nogen Omstændigheder fornægte mine religiøse Principer."

Han blev erklæret for skyldig, maatte betale Bøder og blev kastet i Fængsel. Det er intet Under, at saadanne Martyrers Blod blev Kirkens Sæd.

I vor egen Tid er en ny Religion kaldet Mormonisme bleven stiftet, og Folk, som høre til de gamle Religioner, tænke, at disse Mormoner ere slette Mænd, som lede Folket paa Afveje, og de have ræsonneret med disse Mormoner og formanet dem til at forlade deres

syndige Veje, og naar de finde, at deres Formaninger ikke have nogen Virkning, straffe de Mormonerne med Fængsel, men takket være Gud ikke med Død. Med Undtagelse af dette, at vi ikke længer ihjelslaa Mænd for en saadan Aarsag, behandle vi nu Mormonerne akkurat ligesom Katholikerne behandlede Protestanterne, og Jøderne de første Kristne.

Og Fortællingen om Smith er ikke nedskreven i Bogen om Martyrerne, men læstes i sidste Uges Aviser. Smith er en Mormon, og han holdt denne modige Tale, ikke for Marie den Første af England, men for en af vore egne Forenede Staters Domstole i Utah for faa Dage siden. Jeg tog fejl, men Fejlen hjælper til at bringe Sandheden tydeligere hjem til os. Det var en modig Tale.

En eller anden god Mand, med en Vorte paa Næsen, vil formodentlig her udbryde, at vi ikke straffe Mormonerne for deres religiøse Overbevisninger, men fordi de ægte flere Hustruer; til hvilket jeg i al Ydmyghed vil svare, at Polygami er en Del af deres Religion, ligesaa meget som Daab er en Del af vor. Mormonerne tro Bibelen med en Oprigtighed og Ærlighed, hvis Lige ikke findes paa Jorden. Ingen andre Steder finde vi et saadant ophøjet Haab og Tillid til Forsynet som i Mormonernes Skrifter. Eftersom dette er Tilfældet, behøve vi blot at gjøre os selv bekjendte med hvad Bibelen lærer, for at vide hvad de tro og praktisere. Det gamle Testament lærer Polygami, og Guds egne udvalgte Tjenere praktiserede det. Ej heller forbyder det ny Testamente det, undtagen for visse kirkelige Embedsmænd. Naar derfor Mormonerne praktisere Polygami, følge de Bibelens Lærdomme, og vi straffe dem, fordi de følge saadanne Lærdomme.

Der tabes i Tidens Længde intet ved at være ærlig. Jeg hører blide Damer beklage sig over, at Ingersoll ikke kan blive dræbt, fordi han ikke tror paa Bibelen og praktiserer dens Lærdomme, og jeg hører disse samme Damer fordre, at Mormonerne skulle straffes, fordi de tro og praktisere Bibelens Lærdomme. Er det Ærlighed? Er det fornuftigt? Ingen afskyer Polygami mere end jeg, men med Historien ved min Side om de første Kristne, Protestanterne, Kvækerne og mange andre, er jeg seen til at billige nogen religiøs Forfølgelse.

Mormonismen er bleven en af Verdens stadfæstede Religioner, og vi kunne ikke mere udrydde den, end vi kunne udrydde Katholicismen. Den polygamiske Del deraf vil dø en naturlig Død, dersom den ikke bliver opflammet til nyt Liv ved Forfølgelse. Lader os være forsigtige med denne Forfølgelse, dersom vi ønske Polygami afskaffet. Der er gamle Mænd i Utah, som ægtede to eller flere Hustruer i deres Ungdom, førend der var nogen Lov imod det, og nu, efter de have levet tilsammen næsten en Levetid og Alderdommen nærmer sig, forlange vi, at disse Mænd skulle forskyde alle uden en af disse gamle Hustruer eller gaa i Fængsel. Jeg siger, at dersom de adlyde Loven og forlade disse Hustruer, ere de uværdige til at bære Navnet Mænd, og jeg siger tillige, at en Regjering, der under saadanne Forhold udsteder og gjennemfører en saadan Lov, er ikke meget bedre end Dronning Marie den Første af England.

Dersom jeg havde et Flertal af Hustruer, som jeg havde ægtet i deres Ungdoms Vaar, og vi vare blevne gamle tilsammen, vilde jeg ligge i Fængsel indtil min Død, før jeg vilde forkaste dem. I Connecticut er hvert tiende Ægteskab opløst ved Skilsmisse, og det er ikke

meget bedre i nogen Del af Ny-England. Naar en Hustrus Skjønhed begynder at falme, kan en Skurk af en Mand let finde en Udvej, hvorved han kan blive skilt ved hende. I Utah ere Hustruerne ikke forkastede paa denne eller nogen anden Maade, og de utro Mænd i Ny-Englands Stater ønske at straffe de tro Mænd i Utah for deres Troskab.

Mænd og Brødre! I de tidlige kristne Martyrers Navn, i de tidlige protestantiske Martyrers Navn, i de tidlige Kvæker-Martyrers, jeg besværger Eder at være forsigtige og langsomme med at forfølge Mormoner, at ikke en eller anden Historieskriver skal i Fremtiden skrive et Tillæg til Fox's Bog. Hvor stort et Onde Polygami kan i vore Øjne synes at være, er det til samme Tid en religiøs Overbevisning hos dem, som praktisere det, og det læres tilfældigvis af den Bibel, paa hvilken vi sige vi tro."

L. W. S.

Phil. Robinson om Utah.

Ifølge London Times skal Phil Robinson, den berømte engelske Rejsende og Avisreferent, have svaret til et Spørgsmaal om hvorledes han erholdt en saa nøje Kundskab om „Mormonerne":

„Jeg levede nogle Maaneder iblandt dem i det Øjemed at gjøre mig bekjendt med dem, saa jeg kunde skrive om dem fra et upartisk Standpunkt. Jeg rejste til Utah for New-York World, og jeg skrev fyrretyve Breve til dette Blad om hvad jeg saa og hørte, hvilke gjorde stor Opsigt over hele Amerika, eftersom de aldeles modsagde de almindeligt antagne Beskrivelser om „Mormonerne", satte i Omløb af deres Fjender, som have i de sidste halvtredsindstyve Aar ved alle Slags Løgne søgt at tilintetgjøre „Mormonerne". De have altid beskrevet Utah som et Hjem for Utugt, hvor Forbrydelser og Synder af ethvert Slags begaas. Nu kan jeg formedelst et syv Maaneders Ophold blandt „Mormonerne" med Bestemthed sige, at Utah er den dydigste Stat i Amerika. Forbrydelser og Laster, der møder En i Salt-Lake City, blive begaaede af Ikke-„Mormoner", der udgjøre 17 pCt. af Befolkningen af den Stad, og endda komme fra deres Rækker 95 pCt. af Forbrydelserne. Ude omkring i Territoriet ere kun meget faa Ikke-„Mormoner" bosiddende, og derfor er der kun lidt Politi nødvendigt, thi der er ingen Forbrydelser. Og forglem ikke, at Utah er en Landstrækning lige saa stor som England. Mine sandfærdige Fremstillinger af Tingene, som jeg fandt dem, og mine bestandige Benægtelser og Modbeviser mod de daglige Løgnerygter, udspredte om „Mormonerne" af Redaktøren af et imod dem udgivet Blad i Salt-Lake City, som tilfældigvis tillige var Korrespondent til en Forening, der kan lignes med vor Reuters (lig Ritzaus Bureau), forskaffede mig som en Følge deraf Ikke-Mormonernes Uvillie i Salt-Lake City, og om Aftenen gik jeg aldrig ud uden at have en Pistol i min Lomme."

Skandinaviens Stjerne.

Den 15de Februar.

Et upopulært Folk.

Da en nyvalgt Præst i en amerikansk Stad for nogen Tid siden skulde holde sin første Prædiken for den Menighed, som havde valgt ham, opstod følgende Samtale mellem ham og Degnen. Sidstnævnte siger: „Ser De den tykke Herre der ovre ved Væggen? Han er Ejer af et stort Brændevinsbrænderi, det gaar derfor ikke an at tale imod Drik; thi da ville vi miste hans Besøg her, han er en Mand, som betaler meget til Kirken, og vi maa ikke fornærme ham. De ser den magre Herre derovre i Hjørnet; han er meget rig, men en Aagerkarl. De maa derfor ikke tale imod Aager, thi da ville vi miste en god Kunde. Her er ogsaa til Stede nogle af Stadens fine Damer, tal derfor ikke imod Hoffærdighed eller Stolthed, thi da ville de ikke besøge Kirken mere.“ „Vel,“ sagde Præsten noget forundret, „hvad skal jeg tale om, som ikke vil fornærme Tilhørerne?“ „Tal imod Mormonerne,“ svarede Degnen; „thi de har ingen Venner her i Staden, og De vil da blive godt antaget og populær.“

Ovenstaaende viser Tidens Aand. Det er ikke alene fra Prædikestolen, at „Mormonerne blive angrebne, men det er tillige af Pressen, idet Blade og Tidsskrifter kappes om at publicere de mest løgnagtige Artikler om dette Folk.

„Illustreret Tidende“ har publiceret en længere Artikel, som siges at være et Udtog af en Skildring af en W. Wyl om Mormonfolket. Vi kjende ikke denne Wyl, men vi kan sige om ham, at han i sin „Skildring“ ikke tager meget Hensyn til Sandhed.

Han siger, at det er ikke muligt at lære noget om „Mormonernes“ Familieforhold fra dem selv, og de tale ikke derom offentlig. Han har ikke lært den kostbare Sandhed, at Familielivet er helligt og privat, men søger at indsnige sig i hæderlige Mænds Familier for om muligt at finde et Emne, som kunde vække Opsigt. Han har fejlet i dette Foretagende og søger derfor den ønskede Oplysning fra Apostater og Modskrifter, om hvilke han selv siger: „De af de kvindelige Martyrer forfattede Bøger, om hvilke jeg har talet, maa selvfølgelig kun benyttes med stor Forsigtighed; thi saadanne skrive altid med megen Bitterhed. Hvad skulde jeg da gjøre? Ja, jeg havde i Virkeligheden intet andet Valg end at søge at skaffe mig Oplysninger hos Apostaterne.“ Det er altsaa en temmelig grundig Kilde, hvorfra han har hentet sine Oplysninger.

Det vilde være ligesaa fornuftigt at tage Plini Vidnesbyrd om de første Kristne eller Katholikernes Beskyldninger mod Luther og hans Trosfæller, som at tro paa Apostaters Vidnesbyrd imod „Mormonerne“.

Det er ikke Wyls Artikel, som vi ønske at omhandle, men nogle Ytringer i Indledningen dertil, hvilke vi antage hidrøre fra Bladets Redaktion; Ytringer, som ere aldeles grundløse og bør tilskrives Forfatterens Mangel paa Kundskab og hans Fordom om Emnet.

Der siges: „Det ser nu ud som der med Alvor skal gjøres Ende paa den forargelige Indretning, som har gjort Mormonismen ved Saltsøen til vort Aarhundredes største Skamplet.“ Denne forargelige Indretning er Ægteskabet, som det antages bør reguleres ved verdslig Lov.

De Sidste-Dages Hellige tro, at Ægteskabet er indstiftet af Gud og holde det som et helligt Sakrament, lige saa helligt og guddommeligt som Daabens eller Alterens Sakrament; derfor er Ægteskabsbrud næsten ukjendt iblandt dem, thi de anse dem som Brud mod himmelske Love, som skulle ej gaa ustraffede. Ægteskab er ikke en Kontrakt, som kan indgaas og løses efter Behag; det bør indgaas med begge Partiers fri Villie og besegles med guddommelig Myndighed for altid at holdes helligt og ubesmittet. Ægteskab, saaledes som det findes blandt de Sidste-Dages Hellige, lægger en sikker Grundvold for Familien og Hjemmet; det bevirker Enighed, Kjærlighed, Taalmodighed, Selvfornægtelse og alle kristelige Dyder. Det aabner Vejen for alle Kvinder at indgaa hæderlige Ægteskaber og saaledes opfylde deres Skabelses Maal. Det forebygger Samliv til upassende Tider og derved frembringer en kraftig og sund Slægt.

Det siges videre, at „Mormonerne hænge sammen som Ærtehalm, og at det er overordentlig vanskeligt for Regjeringens Embedsmænd at faa fat paa en Polygamist“. Vi har aldrig anset det for Synd at være forenet, det var en af Frelserens Lærdomme; han siger: Uden I ere et, ere i ikke mine.“ En af de store Synder, som Mormonerne ere skyldige i, er, at de ere forenede, saa at ingen politiske Partier kunne bringe dem ud af Ligevægten. Partistrid er Verdens Liv. De tro ikke, det kunde gaa godt, om der ikke fandtes Partier; det er jo nødvendigt, paastaar man, at det ene Parti maa passe paa det andet, ellers vilde Misbrug opkomme i Regjeringen. Vi tro, at Enighed gjør stærk, og at et Rige, som er splidagtigt mod sig selv, kan ikke bestaa.

Mormonerne have ikke gjort Oprør mod Regjeringen, men de tro, at de have Ret til at bruge alle lovlige Midler for at forsvare sine Rettigheder og sin himmelsendte Religion.

Denne Artikel siger videre: „Hvorledes Forholdene nu videre udvikle sig, vil Fremtiden vise, men der er ikke Tvivl om, at Regjeringen vil gaa skaanselløst frem mod Polygamisterne, og, hvis det er nødvendigt, gjøre det helt af med Rov- og Mordstaten ved Saltsøen.“

Vi tvivle ikke paa, at Regjeringen vil gaa skaanselløst til Værks mod os, thi det have vi haft mange Beviser paa, men desuagtet tro vi, at vi skulle komme sejrende ud af Striden. Farao gik skaanselløst til Værks mod Israeliterne; Jøderne gik skaanselløst frem mod Jesus og hans Efterfølgere; Nero, Diokletianus gjorde det Samme imod de førstne Kristne, og Andre have gaaet skaanselløst til Værks imod Saracener, Hugenotter, Protestanter og Puritaner, men dette beviser ikke, at de, som bleve skaanselløst forfulgte, vare skyldige i nogen Misgjerninger, og at de derfor bleve retfærdigt behandlede. Nej, det Modsatte. De bleve Martyrer for Principer, som tilsidst sejrede.

Det er lige saa uretfærdigt som ufortjent, at kalde Mormonstaten „en Rov- og Mordstat“, og vi kunne alene tillægge det den ærede Redaktørs Mangel paa Kundskab om Tingenes rette Forhold, eller det er maaske Fordommes ugrundede

Ytringer. Vor egen Iagttagelse under et to og tyveaarigt Ophold i Utah sætte os i Stand til at sige, at denne Bemærkning er aldeles ugrundet. Medens Utah var udelukkende beboet af Mormoner, var det aldeles unødvendigt at have Laas for Dørene eller Vinduerne tilstængede, og det var ikke ualmindeligt i den varme Aarstid at ligge for aabne Døre og Vinduer om Natten; Vadsken kunde hænge urørt paa Snoren om Natten; Kvinder kunde paa alle Tider af Døgnet færdes paa Gader og Veje, uden at blive forulæmpet af nogen. Kroer og berygtede Huse fandtes ikke i Landet, med et Ord, Fred, Lykke og Velsignelse herskede i alle Utahs skjønne Dale. Dette lykkelige Forhold er blevet storligen forandret, siden Nutidens Civilisation er bleven indført i Utah gjennem vore kristne Venner.

Det kan med Sandhed siges, at næsten alle Brøder, som ere begaaede i Utah, ere blevne begaaede af Ikke-Mormonerne. „Mormonerne" ere bekjendte for deres Dyd, Ærlighed, Arbejdsomhed og Godgjørenhed. Deres Kredit i Handelsverdenen er bedre end noget andet Samfunds. Grosserne i New-York, Filadelfia, St. Louis og Chikago sige, at deres Tab i Utah er aldeles forsvindende, naar de sammenlignes med andre Stater og Territorier. Man bør kjende Træet af dets Frugter.

Vi ville slutte med at anføre nogle korte Uddrag af Ikke-Mormoners Vidnesbyrd om „Mormonerne":

Den højærværdige D. S. Tuttle, Biskop over Episkopalkirken i Utah og Idaho, en Mand, som har boet i Salt-Lake City i næsten tredive Aar og formaar at give en retfærdig Dom om „Mormonerne", som ikke kan betvivles, siger i et Foredrag, han holdt i New-York i 1877: „Vi ere vante til at betragte „Mormonerne" som en usædelig, overmodig og oprørsk Pøbel, hvis Formaal er at trodse de Forenede Staters Regjering og bespotte den kristne Tro, men dette er ikke Tilfældet. Jeg ved, at de ere tro, ærlige og gudhengivne Folk."

Bayard Taylor siger: „Som et Folk ere „Mormonerne" de mest arbejdsomme af alle Amerikanere. De ere kyske, flittige og i Almindelighed muntre og ved godt Mod."

Dr. Miller, Redaktør for „Omaha Herald" siger: „For en Tid af femogtyve Aar vare saadanne Aarsager til moralsk Fordærvelse, som Drikkehuse, Spillehuse og berygtede Huse og alle deres medfølgende Laster aldeles ukjendte i Utah."

Den navnkundige Adventistprædikant Ældste Miles Grant siger: „Der findes mindre Løsagtighed i Salt-Lake City, end i nogen anden Stad i de Forenede Stater, om vi skulde opdrage en Flok Børn i denne ugudelige Tidsalder, skulde vi nære mindre Frygt for deres moralske Fordærvelse i denne Stad end i nogen anden."

James W. Barclay, Medlem af det engelske Parlament, som nyligen besøgte Utah, siger om „Mormonerne": „Der findes ingen Standsforskjel iblandt dem. I den fuldeste Betydning regjerer Folket sig selv. Deres Høflighed, Sjælskræfter og Intelligents gjorde et dybt Indtryk, paa mig; de udviste en stille, selvtillidsfuld Holdning, og de opførte sig som Gentlemen, og de holde sig fri fra alle grove Laster."

Brev til Præsident Cleveland

af Utahs Repræsentant i de Forenede Staters Kongres, John T. Caine,

Washington D. C., d. 10. Decbr. 1885.

Ærede Herre.

Jeg har den Ære hermed at sende Dem Resultatet af de Forespørgsler, gjorte af Byraadet i Salt-Lake City, angaaende de ugrundede Rapporter, fremlagde for dem af Guvernøren af Utah Territorium og andre federale Embedsmænd, kastende Skygge paa Utahs fredelige og lovelskende Borgere.

Jeg er sikker paa, at de vil, efter at have læst den officielle Rapport af Salt-Lake Citys Byraad, blive overbevist om at de federale Embedsmænd i megen høj Grad have beløjet Mormonfolkets Karakter, og at der var ikke den mindste Sandhed i de Fremstillinger, de forelagde Dem om Fare for Liv og Ejendom fra lovløse Mænd under „Mormon"-Ledernes Kontrol.

De vil se, at Undersøgelserne vare udstrakte nok til at dække hele Sagen; at de civile og militære Autoriteter vare inviterede til at være nærværende og give deres Vidnesbyrd, og at ethvert ophidsende Rygte var fulgt til sit Udspring. De vil lægge Mærke til, at det blev tydelig bevist, at ingen bevæbnede Mænd kom ind til Salt-Lake City, og at Rygtet om den truede Voldsdød mod Betjent Collin var aldeles usandfærdig; at Mødet paa Raadhuset den Nat Mc. Murrin blev skudt af Collin, var en stille og rolig Forsamling, bestaaende af ikke over to Hundrede Personer; at Rygterne om Geværer og Ammunition i Staden og „Mormonernes" Organisering og Bevæbning i de forskjellige Dele af Landet vare aldeles ugrundede.

Jeg kan ikke tvivle paa, at De, min Herre, maa være overbevist om, at de løgnagtige Beretninger, der ere blevne telegraferede til den østlige Presse, havde deres Oprindelse paa samme Sted som disse, der bleve Dem fortalte. De ere blot Forstørrelser af de ugrundede Rygter, hvilke uansvarlige Tilhængere af Guvernøren opfandt, uden Tvivl i den Hensigt at give ham en Aarsag til at forlange Tropper inkvarterede i Salt-Lake City.

Som jeg tilforn har forsikret Dem, baade mundtlig og skriftlig, er det ikke Troppernes Nærværelse i Salt-Lake City, at vi protestere imod, men de falske, ondskabsfulde og uforsvarlige Fremstillinger, som foraarsagede at De sendte dem dertil. Jeg beder Dem, min Herre, for et Øjeblik at overveje de skadelige Følger, som disse falske Beskyldninger have gjort et helt Folk, som, hvad end den offentlige Mening maa være om nogle af deres religiøse Lærdomme, er af den hele civiliserede Verden anerkjendt som et Folk, der er særdeles fredelige og passe deres egne Forretninger. Ikke alene ere „Mormonfolkets" store materielle Interesser blevne skadede ved disse onde og falske Rygter, men en Usikkerhed er derved bleven frembragt i Pengeverdenen hos Kapitalister, som eje Millioner af Dollars i de forskjellige Industrier i Utah.

Jeg ærbødigst fremhæver, Hr. Præsident, at de Mænd, som have i en saa høj Grad bedraget Dem i dette, ere uværdige deres Tillid og uskikkede til at repræsentere denne store Regjering. Deres Brøde er ikke en, som kan anses for ringe. Det er en meget alvorlig Sag at bære falsk Vidnesbyrd mod et Individ, og det er endnu mere strafværdigt

at nedsætte, bagtale og lyve om et helt Folk. Disse uværdige Embedsmænds Opførsel er bleven forværret derved, at de have været Ophavsmænd til de stærkt ophidsende Telegrammer til Pressen, hvilke vilde være blevne antagne som de fortjente af alle tænkende Mennesker, dersom de ikke havde erholdt Udseendet af Sandhed ved at Tropper bleve sendte fra Omaha til Utah og bleve indkvarterede i Salt-Lake City.

Fjærnt som De er fra disse Begivenheders Skueplads, og eftersom De ganske naturlig har Tillid til disse Mænd, som repræsentere Deres Regjering i Utah, ansaa De det uden Tvivl som Deres Pligt, for Forsigtigheds Skyld at sende Tropperne paa disse Mænds Forlangende. Disse Embedsmænd kontrollere et hæftigt og lidenskabeligt Partiblad, og igjennem det og den forenede Presses Telegrammer sendt fra Salt-Lake City, har de været i Stand til at give deres Opdigtelser stor Udbredelse. Den federale Regjerings Fremgangsmaade ved at tro paa disse Underretninger, har dernæst bestyrket Millioner af Folk i den Tro, at „Mormonerne" vare paa Nippet med at gjøre Oprør. Medens det er sandt, at selve det Faktum, at Tropperne bleve sendte til Utah, og et Kompagni blev inkvarteret i Salt-Lake City, har ikke tilsyneladende skadet noget Individ, har Følgerne deraf paa det alvorligste skadet „Mormonfolket", ja selv hele Utahs Befolkning.

De Mænd, paa hvem Ansvaret hviler for disse Ting, jeg gjentager, burde ikke længere have Deres Tillid, og jeg forelægger Dem videre, at formedelst disse Embedsmænds Utroværdighed, og af deres i det Mindste mistænkelige Opførsel, det Folk, som jeg har den Ære at repræsentere, burde gives en Lejlighed til at høres af retskafne og upartiske Mænd, som vilde fremlægge Sandheden for Dem. Jeg er overbevist om, at der er mange saadanne Mænd, som med Glæde vilde udføre et saadant Hverv og Kald af Dem til at besøge Utah og undersøge og fremlægge Rapporter derom for Deres Regjerings Ledelse.

Ærbødigst
John T. Caine.

Det døde Hav.

Foden af den først i nyere Tid nøjagtig undersøgte Østkyst hører til Sandstensformationen. I Wadi Zerka Maïn og i den øvre Wadi Modschib vise sig augitbasaltiske Lag, og over disse ere da atter de vestlige Bjærges Kalkstenslag lejrede. Den store Landtunge, som paa den sydøstlige Kyst strækker sig ud i Søen, bestaar af med Kalkfinter og Gibs sammensmeltet Bjærggrus, som dog ogsaa er gjennemtrukket med Striber af Salt og Ler. Som alle Kalkbjærge ere ogsaa disse rige paa Huler. Dertil ere de udvaskede af Vinterregnen og sønderrevne og antage saaledes ofte fantastiske Skikkelser. Hist og her i Wadierne udspringe varme Kilder, saaledes Kalirrhøï i den ovre Zerka Maïn og Nord derfor Suweimehs Kilder. Rundt om Søen træffer man Spor af tidligere Kolonier, henfaldne Mure, Vandbeholdere, Cisterner og Kjældere. I Regntiden lejre Beduinerne sig her under deres Telte, om Foraaret drage de atter op i

Bjærgene, hvor de finde friſk Græsning for deres Hjorder. Saavel paa den øſtlige og paa den veſtlige Kyſt ſom paa det gamle Moabs Højder ſtøder man paa Dolmer eller Mindeſtene over Gravene, opſtillede her til Minde om en eller anden Scheik. De beſtaa ſom oftest af fire større, utilhugne Sten, af hvilke den ene er lagt flad paa Jorden, medens der er ſtillet Stene op ved hvert af dens Hjørner; disſe bære atter den ſtørſte Sten. Da Seetzen foretog ſin førſte Rejſe langs Søens Veſtkyſt, ſaa han fra Engedi en ſaadan Stenhøj, ſom hans Ledſager med Ærbødighed nærmede ſig til, ſagde en kort Bøn og endelig kysſede den øverſte Sten. Stundom prydes Graven af en Stenſøjle, en eneſte, ſtørre, opretſtaaende raa Sten. Man fandt ogſaa en fuldſtændig Stenkreds, ſom oprindelig har tjent til Afgrænsning af et helligt Diſtrikt. Paa enkelte Stene, Klippevægge og Ruiner rundt om Søen og helt ind i det ſtenede Arabien er der anbragt ſælſomme Tegn, en lille retvinklet Firkant, et Kors eller en Kreds og derved atter et Kors. Disſe Tegn ere ogſaa indbrændte Kamelerne og Beduinernes øvrige Ejendele. De ere Grænſemærker og Betegnelſer for Ejendom, af hvilke Beduinerne ſtraks kunne ſe, hvilken Stamme denne Egn tilhører.

Se vi nøjere paa de Søen omſluttende Bjærge, da rager førſt paa den veſtlige Side Forbjærget El-Feſchka frem i kold Skjønhed og ſpærrer Udſigten mod Syd. Ved Klippevæggens nordlige Fod udſpringer i den ſumpede Leerbund en af grønne Buſke omgiven ſvagt ſaltholdig Kilde. Mod Syd ſænker Klippen ſig ſaa lodret ned i Søen, at denne her paa en lang Strækning maa omgaaes gjennem de veſtlige Bjærge, medens ellers en ſmallere eller bredere, hiſt og her meget ubekvem Kyſtbræmme tillader at berejſe Søen ogſaa langs dens Bredder. Et næſten endnu mægtigere Syn end El-Feſchka byder Klippen El-Merſed paa Grund af ſine Vægges uſædvanlige Nøgenhed og Øde. Hertil ſlutter ſig Kedrons vældige, om Sommeren aldeles udtørrede Flodſeng; Kedron, der kommer fra Jeruſalem og flyder forbi Kloſtret Saba, har gravet ſig en dyb Seng i Kalkklipperne og munder ud i det døde Hav; den kan paa ſin ſidſte Del hverken betrædes fra Mar Saba eller det døde Hav, da Wadien der falder af i lodrette Strækninger af 10 til 20 Fods Højde. Paa Veſtſidens Midte er fra gammel Tid Engedies Kilde berømt, paa arabiſk, Aïn Dſchidi ɔ: Bukkekilden, i Korsfarernes Fortællinger kaldet „Ørkenens Diamant". Bjærgene ere her mindſt 1300 Fod høje. Fra Højden fører en beſværlig Sti ned til Søens Bred. Paa denne møder man ofte laſede Ørkenſønner med deres Faare- eller Gedehjorder, eller Beduinkvinder, der bære vældige Risknipper paa Ryggen, eller med Salt belæsſede Æsler. Saltet vindes af den Syd for Engedi ved Kyſten ſig dannende Lage efter Fordampning af Ferſkvandet. Omtrent 65 Metre over Søen udſpringe under en Klippeflade to ferſke, klare Kilder med lunkent Vand, der ſnart forene ſig og danne en yndig, af henrivende Grønt omrandet Bæk, ſom lyſtig ſtyrter ſig ned fra Skrænten, men om Sommeren ikke naaer Søen, da den ſiver bort i Søbreddens Rulleſtensmasſer. Over Buſkene ved Kilderne hæver ſig ogſaa Sodoma-Æbletræet, den til Asklepiadeerne hørende Calotropis gigantea, en ſtørre, eller kun i Troperne hjemmehørende Buſk, hvis duskagtige, ſammenſtaaende Frugter have Form og Farve ſom et Æble; trykker man paa dem, ſpringe de i Stykker, og der bliver ikke andet tilbage end Stumper af Skallen,

det tynde Frøhylster og de Traade, der have forbunden dette med hint, en Ejendommelighed, som i gammel Tid har givet Anledning til det Sagn, at denne Frugt, som vokser paa den af Guds Straffedom ramte Jord, kun indeholder Støv og Aske. Ogsaa Gummitræet (Acacia Seyel), Lokustræet (Zizyphus Lotus) samt Pistacier og Mimoser fryde Øjet i denne Oase, og det saa meget mere, som Bjærgene rundt om ere aldeles golde.

Her i Engedi, hvor den ferske Kilde har fremtryllet hele dette Liv, hører man da ogsaa baade Morgen og Aften Fuglenes muntre Sang, i Krattet den fløjtende Nattergal, over sit Hoved Lærkens Triller, paa Klippen Ørken-Agerhønens Lokkeskrig og ved Strandbredden Vagtelens Slag. Sommerfugle, Libeller, Græshopper, Biller og Bier summe og svirre omkring duftende Blomster, Firbenene skjule sig i Klipperidserne, Sneglene hænge paa Bladene, og ogsaa Menneskene have bosat sig her. De tre store, nu tørre og forfaldne Vandbeholdere samt Ruiner af Bygninger i Kildens Nærhed og nede paa Sletten vidne om, at Engedi er en meget gammel Boplads og en Gang har været stærk befolket. Da Kleopatra bemægtigede sig Jericho, dyrkede man baade der og her Balsam, en nu forsvunden Buskvæxt; ogsaa Palmer, der heller ikke mere forekomme paa Søens vestlige Side, vare plantede her, endelig Vin, som jo ogsaa Sulamith i „Højsangen" sammenligner sin Ven med Engedis Vinbjærge. („Min Kjæreste er mig en Copherdrue, i Vingaardene i En-Geddi". Salomons Højsang. Kap. 1—14).

Halvvejs mellem Engedi og Saltbjærget Usdam ser man den pyramideformede Klippe Sebbeh, hvis Top kun med stor Vanskelighed kan bestiges. Da den franske Expedition foretog en Udflugt dertil maatte Hestene snart lades tilbage; Hertugen af Luynes maatte opgive Bestigningen, og Expeditionens yngre Medlemmer naaede Toppen, hvor der endnu findes Ruiner af den gamle jødiske Fæstning Masada. Men selv paa denne stejle Højde var alt Liv ikke uddød. Paa det Sted, hvor Herlugen havde maattet opgive Bestigningen, voksede alle Slags Blomster, over sig opdagede han paa en Klippekant tre Gribbe, og under ham kastede en Flok andelignende Fugle sig i Søen. Hans arabiske Ledsagere saa ogsaa paa Klippekammen tre af Ørkenens Stenbukke, et her temmeligt hyppigt Vildt. Araberne lure, gjemte i Rørene ved de ferske Kilder omkring Søen, paa disse Dyr og nedlægge dem, naar de komme ned for at drikke. Ogsaa Franskmændene skød et Dyr, hvis Kjød var meget velsmagende. Fra Tid til anden skifte Dyrene deres Horn, og Beduinerne bringe disse til Markedet i Jerusalem, hvor der laves Kniv- og Dolkfæster af dem.

Sydlig for Sebbeh hæver sig paa en Høj, hvis Baggrund dannes af højere Bjærge, Ruinen af Kalaat-es-Zuweirah, paa hvis Side en malerisk Kløft er fyldt med talrige Mimoser, hvis vundne Grene brede sig vandret ud. Mod Sydvest endelig strækker Saltbjærget Usdum takket og med lodret Fald sig hen imod Kysten. I Klippen findes en meget interessant Hule med Stalaktiter af rent hvidt Salt. En bred Gang fører ind i en nogenlunde stor, kegleformig, naturlig Sal, der faar Lys gjennem en Aabning i Loftet. Ved Foden af Saltbjærget ligge mægtige Blokke. Mærkværdig er navnlig en næsten 40 Fod høj, opretstaaende Saltsøjle, der har løsnet sig fra Klippen og isoleret i Nærheden af Kysten drager Blikket hen paa sig. Araberne kalde denne Støtte „Lots Hu-

stru"; til den blev hun forvandlet, da hun under Flugten fra Sodoma af Nysgjærrighed vendte sig om for at se paa den undergaaende By. Mod Syd som mod Nord er Egnen omkring det døde Hav jævn, men hæver sig snart over Middelhavets Niveau, saa at Søen vistnok aldrig har staaet i Forbindelse med det røde Hav. Midt i Dalen har en ferst Kilde med frisk Vand gravet sig en Rende, hvis Rand er bevokset med en tæt Rørtykning. Sodoma-Æbletræer vokser her i Mængder; ogsaa Tamarisker og Zakuntræet, af hvilket Araberne udvinde Zakæus-Olie, pryde Landskabet. Den franske Ekspedition saa her Skarer af Jordan-Kolibrier, opskræmmede flere Gazeller og opdagede ogsaa Sporene af en Panther. Udsigten mod Saltbjærgets vestlige Takker, mod Edoms mørke Bjærge i Syd og mod Moabs alvorlige Højder i Nordøst skal være overordentlig skjøn.

Bjærgene paa den østlige Kyst ere, som alt nævnt, langt højere end paa den vestlige, og Vegetationen er der langt rigere, da flere ferske Bække strømme til Søen gjennem Wadierne. Navnlig to dybe Indsnit med hele Aaret strømmende Vandløb bestemme de østlige Bjærges Karakter, nemlig: Wadi Modschib, Bibelens Anron, som dannede Moabs Nordgrænse og nu skiller Belka mod Nord fra Distriktet Kerak mod Syd, og Nord derfor Wadi Zerka Main, det vil sige Mains blaa Vand. I Wadi Moschib strømmer den klare Flod mellem vildt kløftede, brogede Sandstensklipper med stærkt Fald gjennem sin stummende Flodseng for 80 Fod bred og 4 Fod dyb at at munde ud i Søen gjennem en naturlig, malerisk Klippeport. Store Stenblokke ligge sammen med mindre Stene paa dens Bredder. Langs disse ser man hist og her smaa Stenbunker, Vejvisere, som angive Vandreren Retningen op imod Højderne og langs Bredden.

(Forts.)

Dødsfald. Herved bekjendtgjøres for Slægt og Venner, at Olette M. Andresen afgik ved Døden i Cottenwood, Salt-Lake County, Utah, den 25de December 1385 efter 4 Uger Sygeleje af stærk Forkjølelse og Tyfusfeber. Den Afdøde var født i Langekund i Norge den 13de Maj 1869, døbt i Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige den 21de Februar 1879 og emigreret til Utah 1885. Hun døde i Troen paa den Herre Jesum Kristum, og i Haab om en herlig Opstandelse.

(„Bikuben.")

Indhold.

Kjøbenhavn.
Udgivet og forlagt af N. C. Flygare, Lorentzensgade 14, 1ste Sal.
F. E. Bordings Bogtrykkeri ved V. Petersen.